

מסורת הש"ס

(א) לעיל ג. סוכה יח, (ב) לעיל מ: פא: א) [לעיל פא:]; (ד) שבת ו. וקח, לעיל ו. י: כ; טו. ו. (ה) שבת כב. כ"ה טו, (ו) ע"י תוספות לקמן לו. ד"ה מלאן, (ז) בק"א: דלמרת, (ח) [לעיל פא:].

מוסף רש"י

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין. שמי דפנות ים לה כהלכתה לאורכה, ועשויה כמנח, וזקוף שלשית ורביעית קבועין עמודים לקריה היותה ויש להם טפח (דע"י ג.צ.) א: כגון חזק המוקפת אכסדרה וסרך בלוריה של חצר וסמן הסך על שפת קירוי של אכסדרה ואין מחיצות פנימיות מועילות לסיכה, דש בתקרת האכסדרה יומר מארבע פחות משלש, כשרה"ל דלמרינן כח לצד (סוכה יח.). במה דברים אמורים. דאין מערבין לו לאדם אלא דעמנו שנתקם בעירובי תחומין. דשם חוב הוא לו להפסיד אלפיס וחזרת על מנת להסתגר באלפיס למערב (דע"י סח.) שמשפסיד לצד האחר ושם אין נוח לו (דע"י פא.). אבל בעירובי תחומין. דשם אין שם הפסד אלא ריח (דע"י סח.). ואין חבין לאדם שלא בפניו. אין אדם יכול לעשות שגויה שלם דמעמו דלגר שהוא מוכה לו הפסד (קדושין כב.) ואין אדם נעשה גלות למצוה שלם דמעמו דלגר שגויה (דע"י פא.) ויש להפסיד, אכל להרשות אגן סמיך דנעלה ליה לפיך וכן ואין ספק (תורהו פג.). אפילו במבוי שניטל קורתו, בשבת, ומקנן בה ר' יהודה ואמר מותרין לאחור שבת (דע"י פא.). בעירובין אמרתי דך. כל האכל דלחיי כהלכות קניית עירוב (שם). יתר על כן אמר ר' יהודה. עלי מניה איירי בצוה עליה מביט לבית שבשיי ציי רה"ר וכן גשרים המפולשין לה"ר, דשיי ר' יהודה לטלטולי מותיה משום פי תקרה יורד וסותם, וקאמר צדיקתא יתר על כן אפילו היכל דליכא פי תקרה, הואיל ואיכא שמי מחיצות מעליה, מחיצת הבית מכאן ומחיצת בית השני מכאן, סני נתקנתא פורתא (דע"י א.).

הדרן עלך כל גנות המוצא תפילין. בשבת, בשוק או בדרך. מבניסן. לעיר דרך מלגס, זוג זוג. כדוך שהוא לוגס בחול, אחד צראש ואחד גזרוע ותולגן וחזר ומנח זוג אחר ומנכסין וכן כולן (שבת סב.) וכע"ז ביצה סו.). תפילין של ראש ושל זרוע קרי זוג זוג (ביצה שם).

רבינו חננאל

קורה [ר"] מתיר בירחא. פי' כשנתיחה על גבי פסין, ומותר לטלטל ברוחבה הסמוכה לו לביתו. ורב נחמן אמר קורה ד', ואם תלויא או עומדת, מתיר במים. כלומר באילו חלוקות המים כמחיצה בתוך המים, לפיכך מותר לו לטלאות מים ולהכניטו לביתו. כמאן אמרה לשמעונייהו. ופרשנין לההוא לישנא דאמרי' ב'י' פליגי הני כרב דאמי' בעשר אמרין פי תיקרה יורד וסותם. קורה חזוין לה כאלו פי[נה] במקום פי תקרה זו אינה מותרת. אבל לשמואל דלית ליה פי תיקרה יורד וסותם גם קורה זו אינה מותרת דמחיצה מעליא בעי. ולההוא לישנא דא' ביתר מי' פליגי, אבל ב'י' דברי הכל אית להו פי תקרה יורד וסותם, היא תקרה כפי תקרה דמי, ולדברי הכל שרי. נימא אביי ורבא בפלוגתא דרב ושמואל פליגי. דאיתמר סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין. כגון אבני בניין היוצאות מן הכותל אחת למעלה מחבירתה, וביניהן

שיש לה פלימין. עמודין קבועין במחילותיה פחות מג': **אלינא דשמואל ר"ע לא פליגי**. כלומר ודאי כדקאמרת אציי כרב ולא כשמואל דמודה אציי דלשמואל פסולה דכיון דצאכסדרה דהנך פיות תקרה לאכסדרה נעשו ואפ"ה אסר צטלטול שבת כ"ש דלא מהני לענין סוכה דלא

לסוכה עצידי: **כי פליגי אלינא דרב**. כלומר הא דלמר"י רבא כשמואל ולא כרב לא היא דרבא נמי כרב אמרה למילתיה ואמר לך ע"כ לא קא שרי רב לענין שבת: **אלא דהני מחיצות**. פי' אותן הקורות הנמונים על ארצעה עצידי: **לאו לסוכה**. לשם סוכה אע"ג דלא בעי מחילות לשמן כולי האי מיהא לא מקילינן: **במה דברים אמורים**. דלרין להודיע. צפרק חלוין: **ערוצי חליות**. לעולם הוא זכות להן אצל עירויי תחומין פעמים שהוא חוב שמפסדין לרות שכנגדה: **נפרלה לגרמנים**. שרי כר' יהודה דאי נמי אחי לאפוקי לצר לאו איסורא דאורייתא איכא: **בתנ"י על גבי עץ נאים**. והם צבשי לדי רה"ר מטלטלין תחת העלייה דפי תקרה מכאן ומכאן יורד וסותם: **וכן גשרים המפולשים**. שיש להם מחילות מלמטה צבשי הכדדים: **מערבין למצוי המפולש**. הואיל ואיכא שמי מחילות: **גב' דאורייתא**. הלכה למשה מסיני כדלמרינן צפ"ק (דף ד.) שיעורין חליצין ומחילות הלכה למשה מסיני. והרי יש כאן צ' מחילות משני הצתים דאי לאו משום פי תקרה לא הוה שרי: **יטר על כן וכו'**. רישא דצדיקתא אחד חלוין צבין שני בתים ואחד חלוין צבין שתי חלירות וגשרים ונפשות ורה"ר המקורה מטלטלין תחתיהן צבצת דברי ר' יהודה יטר על כן אמר רבי יהודה דאפילו רה"ר גמורה ואין שם תקרה למימר יורד וסותם שרי צבשתי מחילות של שני לדי רה"ר: **מההיא אין**. מנית למשמע דשמי מחילות דאורייתא אצל ממתני' לא שמעינן לה דטעמא משום סתימת פי תקרה הוא: **מסני' נמי דייקא**. דאית ליה לרבי יהודה שמי מחילות דאורייתא: **אי אמרם בשלמא**. טעמיה דר' יהודה (ג) דקמיימא משום דשמי מחילות דאורי' היינו דקתני ועוד זו דמשמע ועוד זו אע"ג דליכא פי תקרה מתיר ר' יהודה משום האי טעמא אלא אי אמרת טעמיה צקמיימא משום פי תקרה מאי ועוד הא צבצוי ליכא פי תקרה. לשון אחר מתני' נמי דייקא כרצה דטעמא דקמיימא משום פי תקרה הוא וה"ג אא"צ דטעמא דר"י צקמיימא משום דקסצר פי תקרה יורד וסותם וצתרייתא משום שמי מחילות ומאי ועוד היא היא ופשיטא דמערבין. ראשון שמעמי ואית דגרסי כלשנא צתרא ומסתברא כוונתיה:

כל גנות פרק תשיעי עירובין

ושמואל אמר הלכה כרבי יהודה. צסמן מוקי לה צנפרלה לכרמלית וגראה דהלכתא כרב צאיסורי ואפי' צנפרלה לכרמלית הלכה כרבי יוסי דמתמיר והיכא דאיתנהו למחילות אפילו ר' יוסי מודה דלמר שבת הואיל והותרה הותרה כדלמר' (א) פ' קמח (דף פ.י.): **איתיביה יתר ע"ז**

כן. פריך מצרייתא משום דמתניתין דקתני ועוד א"ר יהודה מערבין צמצוי המפולש לא שמעינן צרשות הרבים גמורה:

הדרן עלך כל גנות

המוצא תפילין. הן פירקא צמקת שבת ה"ל למיתני גבי הולאות אלא משום דקתני סיפא רבי יהודה אומר נותן אדם לחצירו וחצירו לחצירו ואפילו חוץ לתחום ועוד משום דקתני צסוף פקינן רבי שמעון אומר כל מקום שהתירו לך חכמים משלך נתנו לך ומפרש צגמ' דקאי אסוף מי שהוליאהו: **מבניסן** זוג זוג. צספ"ק דציה (דף טו.) מוכח דלחייי דלא מינטרי מחמת כלצי אצל מינטרי מחמת כלצי אע"ג דלא מינטרי מחמת גנצי לא: **אבר' בחדשות פטור**. איסור נמי איכא דלקנן (יב.) תניא אסר צחדשות: לימא

ההלכה כרבי יוסי ושמואל אמר הלכה כרבי יהודה ומי אמר שמואל הכי והתנן א"ר יהודה בד"א בעירובי תחומין אבל בעירובי חצירות מערבין בין לדעת בין שלא לדעת לפי שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין שלא בפניו ^א ואמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יהודה ולא עוד אלא כל מקום ששנה רבי יהודה בעירובין הלכה כמותו וא"ל רב חנא בגדתאה לרב יהודה אמר שמואל אפילו במבוי שניטל קורתו או לחיי' וא"ל בעירובין אמרתי לך ולא במחיצות אמר רב ענן לדידי מיפרשא לי מיניה דשמואל כאן שנפרצה לכרמלית כאן שנפרצה לרשות הרבים: **בתנ"י** הבונה עלייה על גבי שני בתים וכן גשרים המפולשים מטלטלין תחתיהן בשבת דברי רבי יהודה וחכמים אוסרין ועוד א"ר יהודה מערבין למבוי המפולש וחכמים: **אוסרין: גב'** אמר רבה לא תימא היינו טעמא דרבי יהודה משום דקא סבר ב' מחיצות דאורייתא אלא משום דקסבר פי תקרה יורד וסותם * **איתיביה אביי** ^י יתר על כן א"ר יהודה מי שיש לו שני בתים משני צידי רה"ר עושה לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן וגושא וגותן באמצע אמרו לו אין מערבין רה"ר בכך * א"ל מההיא אין מהא ליכא למשמע מינה אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא מדקתני ועוד א"ר יהודה מערבין במבוי המפולש וחכמים אוסרין אי אמרת בשלמא משום דקא סבר פי תקרה יורד וסותם היינו דקתני ועוד אלא אי אמרת משום דקא סבר שתי מחיצות דאורייתא מאי ועוד שמע מינה:

הדרן עלך כל גנות

המוצא ^ט תפילין י מבניסן זוג זוג ר"ג אומר שנים שנים בד"א בישנות אבל בחדשות פטור ^י מצאן צבתים או כריכות מחשיך עליהן ומביאן ובסכנה

אזי שנה רבי יהודה ואע"ג דליכא פי תקרה משום שמי מחילות אלא אי אמרת קמיימא נמי משום שמי מחילות ומאי ועוד היא היא ופשיטא דמערבין. ראשון שמעמי ואית דגרסי כלשנא צתרא ומסתברא כוונתיה:

הדרן עלך כל גנות

המוצא ספילין. צצדה צמקוס שנאצדין: **מכניסן**. לעיר ולצית: **זוג זוג** אחד צראש ואחד צזרוע והיינו זוג כדרך שלוצנן צחול וחזר תמיד ומכניסן זוג אחר זוג עד שיכלו: **שנים שנים**. זוג צראש וזוג צזרוע וצגנמא [ע"צ] צעי טעמא מאי נינהו: **בישנות**. שניכר הקשר העשוי כמין שדי דודאי תפילין הן ויש צהן קדושה ואסור להניחן צציון: **אכל צחדשות פטור**. מלהכניסן דילמא קמיע הן צעלמא ואין צהן קדושה אלא צנעשים כהלכתן והיינו לשמן הלכך לא מחללינן צצמא עליהו: **צנתיס**. קשרים קשרים הרבה תפילין צכל קשר. וצגמ' [לו.] מפרש מאי צנתיס ומאי כריכות: **מחשיך עליהן**. ימתין עד שמתשך ויש צ שם וישמרס ולכשתמשך יטלס יחד וצגמ' [שס] פריך וליעיליניהו זוג זוג:

ולא במחיצות. ופריקין בשנפרץ לכרמלית הילכתא כותיה, אבל בשנפרץ לרשות הרבים אפילו שמואל לא אמר הילכתא כותיה. וקיימא לן כרב דאמר הילכתא כר' יוסי. הבונה עלייה על גבי שתי בתים וכו'. דייקא מתני' דטעמא דר' יהוד' משום דפי תיקרה יורד וסותם, ולא משום דב' מחיצות דאורייתא הם, ור' יהוד' תרתי אית ליה, אית ליה פי תיקרה יורד וסותם מיהא, ואית ליה ב' מחיצות דאורייתא, מיהא דתניא יתר על כן אמר ר' יהוד' מי שיש ב' בתים בב' כר. אמר רב אשי מתני' נמי דיקא. דקתני ועוד אמר ר' יהוד' מערבין במבוי המפולש. אמרין, בשלמא רישא פי תיקרה יורד וסותם, וסיפא שתי מחיצות, היינו דקתני ועוד. [אלא] אי אמרת אידו ואידו שתי מחיצות, ניערבינהו וניתנינהו או ניתי חדא ש"מ. הדרן עלך כל גנות העיר

צה.

בג א ב מיי פ"ו מהל' שבת הלכה לד סמג עשין א טור ש"ע א"ח ס' שקא ס"צ וס' שסא סעף ז:

בר ג מיי פ"יו מהל' שבת הלכה יח סמג שס טוש"ע א"ח ס' שסד סעף א:

א ד מיי פ"ט מהל' שבת הלכה כג סמג לאזין סה טור ש"ע א"ח ס' שא סעף מג:

הגהות הב"ח

(א) גב' איתמר רב חייא בר אשי אמר רב הלכה כר' יוסי: (ב) רש"י ד"ה אי אמרת צעלמא וכו' בקמיימא משום וכו' דקתני ועוד דמשמע צכל ומתא וז ממק: (א) תוב ד"ה ושמואל וכו' כדלמרין סוף פירק קמא:

גליון הש"ס

גב' איתיביה אביי יתר על כן. עיין לעיל דף פו ע"א חזק' ד"ה קורה ארבעה: שם א"ל מההיא אין. חמונות דף נח ע"צ צעזעות דף לא ע"צ:

רבינו חננאל (המשך)

חלל לקבל אחרת כשרה. שחילו הפצימין כמו מחיצה הן. אין לה פצימין. אביי אמר פי תקרה יורד וסותם כרב, רבא אמר פסולה כשמואל. ודחינן אליבא דשמואל כולי עלמ' לא פליגי, דלא חד מינייהו אמר כוותיה דהא לית הילכתא כוותיה. כי פליגי אליבא דרב, אביי כרב, רבא אמר עד כאן לא אמר רב הותם אלא משום דהני מחיצות וקיריה כולוה לאכסדרה עבידן, אבל הכא גבי סוכה דמחיצתא לבתון עבידי ולאוי' סוכה עבידי אפילו רב מודה דלא אמרין פי תקרה יורד וסותם. איבעיא להו ר' יוסי לאסור או להתיר קא בעי. ואיסקנא רב ששת ור' יוחנן אמר לאסור. תניא נמי הכי ר' יוסי אומר הואיל ואסורין לעיתוי אסורין נמי לאותה שבת. רב אמר הלכה כר' יוסי, ושמואל אמר הלכה כר' יהוד'. ומי אמר שמואל הלכה כר' יהוד' בהא, והאמר רב יהוד' אמר שמואל כל מקום ששנה ר' יהוד' בעירובין הלכה כמותו, ואוקימנא להא דתנן אי"ר יהוד' במה דברים אמורים בעירובי תחומין אבל בעירובי חצירות מערבין לאדם לדעתו, ושלא לדעתו, שזכין לו לאדם שלא לפניו, ואין חבין לו [אלא בפניו]. וא"ל רב (האנא) [חננא] בגדתא לרב, אמר שמואל הלכה כר' יהוד' אפילו במבוי שנטלה קורתו או לחיי'. ואמר ליה בעירובין אי